



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 188/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a maloletej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej zákonnou zástupkyňou – matkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obe [REDAKOVANÉ], zastúpené advokátkou JUDr. Denisou Jánošíkovou, Klincová 35, Bratislava, proti uzneseniam Okresného súdu Bratislava V č. k. 2 Em 5/2013-773 zo 7. októbra 2015 a č. k. 2 Em 5/2013-778 zo 7. októbra 2015 a uzneseniam Krajského súdu v Bratislave č. k. 18 CoE 138/2019-1394 z 27. decembra 2019 a č. k. 18 CoE 138/2019-1398 z 27. decembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 28. mája 2020 domáhajú vyslovenia porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 41 ods. 6 a čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a ďalej práv na zohľadnenie záujmu dieťaťa pri činnosti súdu podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, na ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre blaho dieťaťa podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, práva maloletej formulovať vlastné názory a byť vypočutý v súdnom konaní podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa uzneseniami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľky navrhujú napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť súdom na ďalšie konanie.

2. Napadnutým uznesením okresného súdu č. k. 2 Em 5/2013-773 zo 7. októbra 2015 bola sťažovateľke 1 uložená pokuta vo výške 200 eur za neplnenie povinnosti umožniť [REDAKOVANÉ]

Zubovi, otcovi maloletej ■■■■, styk s maloletou 29. januára 2015 v súlade s rozsudkom okresného súdu č. k. 22 P 317/2011-580 z 13. novembra 2013 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 11 CoP 49/2014 z 19. augusta 2014, ktoré sa stalo vykonateľným v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností 16. septembra 2014. Uznesením č. k. 2 Em 5/2013-778 zo 7. októbra 2015 bola sťažovateľke 1 opätovne uložená pokuta vo výške 200 eur za neumožnenie styku otca s maloletou 24. septembra 2015. Obe pokuty boli sťažovateľke 1 uložené podľa v tom čase účinného Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), konkrétne podľa jeho § 273 ods. 1 OSP. Uzneseniami krajského súdu boli rozhodnutia súdu prvej inštancie potvrdené.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

3. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti namietajú, že všeobecné súdy pri svojom rozhodovaní nevychádzali z objektívne zisteného reálneho stavu veci, ale z domnienok a zo subjektívnych vyjadrení otca, nedostatočne vykonaného dokazovania a objasnenia existencie ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré nedochádzalo k realizácii styku otca s maloletou.

4. Túto námietku sťažovateľka 1 ďalej rozvíja a tvrdí, že predtým, ako jej okresný súd uložil pokutu za nerealizované stretnutia, nepožiadala kolízneho opatrovníka o súčinnosť a vyjadrenie sa k dôvodom, pre ktoré nedochádza k realizácii styku, a nenariadil vo veci pojednávanie. Uspokojil sa iba s tvrdeniami otca o tom, že sťažovateľka 1 maloletú otcovi neodovzdáva. Tvrdí, že okresný súd jej svojvoľne uložil pokutu za nerealizované stretnutie 29. januára 2015, čo vyvodzuje z podania otca, v ktorom oznámil, že 30. januára 2015 došlo k opätovnému zmareniu styku, pričom išlo o podanie, ktoré predchádzalo 30. januáru 2015.

5. Sťažovateľka 1 opisuje priebeh odovzdávania maloletej otcovi 24. septembra 2019, pri ktorom asistoval i vyšší súdny úradník. Maloletá sa pred ním niekoľkokrát vyjadrila, že s otcom nepôjde. Okresný súd však za nerealizované stretnutie uložil sťažovateľke 1 pokutu bez toho, aby vzal do úvahy prejavovaný názor maloletej.

6. Ďalej sťažovateľka 1 potvrdila, že nereagovala na výzvy okresného súdu na dobrovoľné plnenie, nereagovala ani na výzvu z 2. júna 2015, aby sa vyjadrila k podaniam otca. Následné podania otca jej však okresný súd nedoručil a nedal jej možnosť sa k nim vyjadriť, čím zasiahol do jej práva na spravodlivé súdne konanie.

7. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom vyslovil porušenie ich práv napadnutými uzneseniami všeobecných súdov, tieto rozhodnutia zrušil, vec vrátil na ďalšie konanie, priznal sťažovateľke 1 primerané finančné zadost'učinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

8. Ústavný súd považoval za vhodné doručiť ústavnú sťažnosť sťažovateľiek ešte pred jej predbežným prerokovaním okresnému súdu na vyjadrenie a vyžiadať si predmetný spis. Okresný súd vo svojom vyjadrení pod sp. zn. Spr 3049/2021 doručenom ústavnému súdu 11. februára 2021 uviedol, že v danej veci postupoval s najväčšou obozretnosťou s ohľadom na charakter konania.

Sťažovateľku 1 sa snažil viesť k dobrovoľnému plneniu, bolo jej umožnené k predmetu konania sa vyjadriť, niekoľkokrát uskutočnil jej informatívny výsluch a nebolo jej bránené v predkladaní dôkazov. Nad rámec zaužívaného postupu v danej agende sa na žiadosť sťažovateľky 1 dostavil na sledovanie priebehu styku zástupca súdu. Zároveň okresný súd *ex offio* skúmal existenciu ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré nedochádzalo k realizácii stretnutí otca s maloletou (dopyt na ošetrojúceho lekára).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľiek napadnutými uzneseniami okresného súdu

9. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľiek napadnutými uzneseniami okresného súdu, ústavný súd v prvom rade uvádza, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

10. Keďže proti napadnutým uzneseniam okresného súdu bol prípustný opravný prostriedok, ktorý sťažovateľka 1 využila, právomoc poskytnúť ochranu označených práv mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v danom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Preto ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľiek podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu

11. Prv ako ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia z hľadiska ústavnoprávne relevantných námietok, považuje za potrebné zosumarizovať, že predmetné vykonávacie konanie bolo zastavené uznesením okresného súdu č. k. 2 Em 5/2013-1227 zo 6. júna 2016 (právoplatným 12. júla 2016). Uznesením č. k. 22 P 138/2015-38 zo 16. decembra 2015 totiž okresný súd zveril maloletú sťažovateľku do osobnej starostlivosti otca, a teda rozhodnutie, ktoré bolo podkladom výkonu rozhodnutia, sa stalo neúčinným [§ 268 ods. 1 písm. b) OSP účinného do 30. júna 2016].

12. Ďalej je pre vec významné, že sťažovateľka 1 sa proti rozhodnutiam o uložení pokuty bránila opravnými prostriedkami, ktoré boli krajským súdom najskôr vyhodnotené ako oneskorene podané, a preto boli odmietnuté. Dovolanie proti týmto rozhodnutiam Najvyšší súd Slovenskej republiky (uznesením č. k. 1 Cdo 204/2016, 1 Cdo 205/2016 z 13. decembra 2016) odmietol z dôvodu nesplnenia podmienky povinného právneho zastúpenia sťažovateľky 1 v dovolacom konaní. Nadväzne nariadil krajský súd výkon rozhodnutí, ktorými boli sťažovateľke 1 uložené pokuty. Na základe sťažnosti sťažovateľky 1 predložil okresný súd predmetný spis krajskému súdu na opätovné rozhodnutie o jej opravných prostriedkoch, pretože dodatočne zistil, že jej odvolania

boli podané v zákonnej lehote. Napadnutými uzneseniami sa krajský súd už aj vecne zaoberal argumentami sťažovateľky 1, ktoré vznášala proti rozhodnutiam okresného súdu o uložení poriadkových pokút, tieto vyhodnotil ako neopodstatnené a rozhodnutia okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

13. V súvislosti s predmetom ústavnej sťažnosti vymedzeným v bodoch 3 až 6 ústavný súd uvádza, že pokiaľ ide o medze jeho zasahovania do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, neprislúcha mu hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, tak ako to požadujú sťažovateľky vo svojej ústavnej sťažnosti, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, ale jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, a to najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

14. K namietanému porušeniu dotknutých práv malo dôjsť vo vykonávacom konaní vo veciach maloletých, teda v konaní, ktorého účelom je zabezpečenie dobrovoľného či núteného výkonu rozhodnutia o úprave styku dieťaťa s rodičom. Nemožno totiž opomenúť, že štát prostredníctvom napadnutého konania zabezpečuje svoj pozitívny záväzok vyplývajúci z práva na súkromný a rodinný život v zmysle čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 dohovoru a práva rodičov na starostlivosť o deti, resp. práva detí na rodičovskú výchovu a starostlivosť v zmysle čl. 41 ods. 4 ústavy a čl. 8 dohovoru.

15. Právo dieťaťa a rodiča „byť spolu“ je jedným zo základných prvkov rodinného života, a to aj v prípade, že sa vzťah rodičov rozpadol. Štátne orgány (v tomto prípade všeobecný súd) sú povinné prijať všetky opatrenia smerujúce k rozvoju existujúceho puta medzi dieťaťom a jeho rodičom a naviazaniu styku medzi nimi [rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004, č. 63627/00 (ďalej len „Voleský proti Českej republike“), § 117 – § 118]. Medzi takéto opatrenia patria aj donucovanie prostriedky upravené v § 272 ods. 3 a nasl. OSP [resp. v súčasnosti v § 376 a nasl. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“)], ktoré sú všeobecné súdy povinné použiť pre účely zabezpečenia najlepšieho záujmu dieťaťa. Ústavný súd však zdôrazňuje, že pri ich realizácii musia brať ohľad na záujmy, práva a slobody dotknutých osôb, predovšetkým na najvyšší záujem dieťaťa a jeho práva (Voleský proti Českej republike, § 118).

16. Sťažovateľka 1 svojimi námietkami nespochybňuje skutočnosť, že opakovane neumožnila otcovi dieťaťa stretnúť sa s maloletou aj napriek vykonateľnému rozhodnutiu. Namieta iba to, že okresný súd nedostatočne skúmal ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa nepodrobila vykonateľnému rozhodnutiu, nepožiadala kolízneho opatrovníka o súčinnosť a nenariadil vo veci pojednávanie. V tejto súvislosti ústavný súd z obsahu spisu zistil, že k uloženiu sporných pokút došlo po tom, čo okresný súd uskutočnil informatívny výsluch účastníkov konania (celkovo štyrikrát) a požiadala kolízneho opatrovníka o poskytnutie súčinnosti pri zisťovaní informácií o dôvodoch nepodrobenia sa rozhodnutiu (§ 272 ods. 5 OSP účinného do 30. júna 2016, teraz § 380 CMP). Kolízny opatrovník vo svojej v poradí druhej správe vzhľadom na vývoj veci už iba

skonštatoval, že zo strany sťažovateľky 1 dochádza k mareniu výkonu rozhodnutia, a odporúčal, aby súd vo veci konal v zmysle zákonných ustanovení. Všeobecný súd požiadal o súčinnosť aj obec a napokon od ošetrojúcej lekárky maloletej zistil, že maloletá prekonáva iba bežné detské ochorenia, ktoré nie sú kontraindikáciou stretávania sa s otcom. Okrem toho okresný súd (opakovane) vyzýval sťažovateľku 1, aby rešpektovala exekučný titul a dodržiavala čas stretnutí, v ktorých je otec oprávnený stýkať sa s maloletou (výzva zo 14. januára 2014, výzva z 11. marca 2014, výzva z 13. novembra 2014). V týchto výzvach podľa § 272 ods. 3 OSP bola sťažovateľka 1 poučená o následkoch ich nerešpektovania. Keďže predmetné výzvy sa minuli účinku, okresný súd zastavil sťažovateľke 1 výplatu rodičovského príspevku, prídavku na dieťa a prídavku k príplatku na dieťa (§ 273 ods. 2 OSP). Až po bezúspešnom vyčerpaní všetkých týchto prostriedkov, ktoré mali v zmysle aplikovaných zákonných ustanovení viesť sťažovateľku 1 k dobrovoľnému rešpektovaniu vykonateľného rozhodnutia, pristúpil okresný súd k ukladaniu pokút.

17. Pred uložením prvej pokuty okresný súd vyzval sťažovateľku 1, aby sa vyjadrila k podaniam oprávneného. Predmetnú výzvu prevzal jej právny zástupca (4. júna 2015), avšak do vydania rozhodnutia o uložení pokuty sa sťažovateľka 1 k podaniam oprávneného nevyjadrila a nevyjadril sa k nim ani jej právny zástupca. Na uvedené poukázal v napadnutom uznesení i krajský súd a skonštatoval, že ani v odvolaní sťažovateľka 1 neuviedla žiadne ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré nedošlo k uskutočneniu stretnutia oprávneného s maloletou.

18. Pokiaľ ide o pokutu za druhé nerealizované stretnutie, tá bola uložená na obdobných skutkových okolnostiach špecifických iba v tom, že na základe predchádzajúcej žiadosti sťažovateľky 1 sa odovzdávania dieťaťa zúčastnil aj vyšší súdny úradník okresného súdu, ktorý spísal úradný záznam o priebehu odovzdávania. K odovzdaniu dieťaťa opäť nedošlo. Otec a sťažovateľka 1 podpísali úradný záznam, pričom neuviedli žiadne námietky a nevyjadrili ani nesúhlas s jeho obsahom. Sťažovateľka 1 namieta, že dôvodom neodovzdania dieťaťa nebolo to, že by tomu bránila, ale fakt, že maloletá odmietala jej výzvy, aby išla k otcovi. Krajský súd s poukazom na záujem maloletej zdôraznil, že sťažovateľka 1 by mala pri zodpovednom prístupe v plnej miere rešpektovať rozhodnutie súdu. Zo zistení okresného súdu ani úradu práce nevyplývalo, že by maloletá nemala záujem byť so svojím otcom. V priebehu konania neboli zistené žiadne skutočnosti, pre ktoré by sa otec nemal stýkať s maloletou a ani sťažovateľka 1 nepoukázala na žiadne také okolnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že styk otca s maloletou nie je v záujme dieťaťa.

19. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené zistenia vyplývajúce zo spisu, ako aj na procesný charakter uznesenia o uložení pokút konštatuje, že nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu nemajúci oporu v relevantných právnych predpisoch vo väzbe na rozhodné okolnosti veci. Obe poriadkové pokuty boli uložené v rámci a v súlade so zákonom (§ 273 ods. 1 OSP účinného do 30. júna 2016), po dôslednom vyhodnotení skutkových okolností veci, a to bez toho, aby v nich bolo badať nedostatočnosť či jednostrannosť hodnotenia dôkazov zakladajúcu porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy, ktoré naznačovala sťažovateľka 1. Vyhodnotenie dôvodov, pre ktoré sťažovateľka 1 neumožnila otcovi styk s dieťaťom a ich zdôvodnenie na podporu rozhodnutí o uložení pokút, ktoré krajský súd „odobril“, považuje ústavný súd za primerané, neumožňujúce prijať záver o tom, že by boli napadnuté uznesenia krajského súdu v rozpore s účelom a zmyslom vo veci aplikovaných právnych noriem. Na tom nemôže nič zmeniť

ani námietka sťažovateľky 1 o tom, že súd nevzal do úvahy názor maloletej, keďže táto mala v čase, keď sa malo uskutočniť stretnutie s otcom, iba 5 rokov (k tomu bližšie bod 27 tohto uznesenia). Okrem toho, zo skutkových okolností daného prípadu bol evidentný úmysel sťažovateľky 1 neumožniť styk maloletej s otcom, čo však bolo podľa vykonateľného rozhodnutia v rozpore so záujmom maloletej.

20. Z opísaného skutkového stavu veci možno vyvodiť, že ani námietka o nemožnosti sťažovateľky 1 vyjadriť sa k podaniam otca nemá opodstatnenie. Pri posudzovaní námietky porušenia procesných práv účastníka ústavný súd zohľadňuje okrem iného aj povahu dotknutého konania a rozsah, v akom sa to-ktoré procesné právo v danom konaní vzhľadom na jeho povahu uplatní. Záruky vyplývajúce z práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 ústavy (kontradiktórnosť nevynímajúc), sa v plnej miere uplatnia v konaní o veci samej (vrátane rozhodovania o opravných prostriedkoch). V nadväzujúcich štádiách konania už je priestor na „diskusiu“ zúžený. Ústavný súd nespochybňuje právo účastníka na kontradiktórnosť konania o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých ako také. V minulosti už v prípade jeho porušenia poskytol sťažovateľom ochranu (napr. nález sp. zn. IV. ÚS 89/2018 z 19. 4. 2018). Avšak je nutné mať na zreteli, že obsah práv a povinností účastníkov konania už bol jednoznačne ustálený vykonateľným rozhodnutím. To je dôvodom, prečo je v týchto štádiách konania obmedzený aj rozsah dôvodov, ktoré môžu „zvrátiť“ povinnosť plnenia [napr. v čase uloženia pokuty okresným súdom účinného § 268 ods. 1 OSP alebo § 272 ods. 5 OSP v spojení s § 4 a nasl. vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 474/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí (zrušenej 1. júla 2016 a nahradenej vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „nová vyhláška“), podľa ktorej súd zisťuje existenciu ospravedlniteľných dôvodov neplnenia rozhodnutia (teraz § 3 novej vyhlášky]. Predovšetkým v tejto fáze konania už nie je možné spochybňovať právo na styk druhého rodiča s dieťaťom ako také, resp. jeho rozsah. Otázka, či a v akom rozsahu je styk druhého rodiča s dieťaťom v záujme dieťaťa, už bola zodpovedaná v konaní o úprave styku. Druhý rodič je povinný toto rozhodnutie rešpektovať. Z pohľadu posúdenia ústavnosti postupu všeobecného súdu sú preto relevantné konkrétne skutkové okolnosti a povaha námietok, ktoré sťažovateľ vo vykonávacom konaní vznáša, resp. chcel vzniesť (III. ÚS 269/2020).

21. Ústavný súd zo spisového materiálu zistil, že sťažovateľka 1 mala vo vykonávacom konaní dostatočný priestor na vyjadrenie a v jeho priebehu jej bola daná možnosť vyjadriť sa a podávať opravné prostriedky. Samotná sťažovateľka 1 v ústavnej sťažnosti potvrdila, že na výzvy okresného súdu (či už na dobrovoľné plnenie alebo na vyjadrenie sa k podaniam otca) nereagovala. Otec pritom svojimi podaniami súdu iba oznamoval dni, v ktorých sa styk nerealizoval a urgoval v tomto smere nápravu prostredníctvom zákonných prostriedkov. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľke 1 nebolo pred uložením druhej spornej pokuty zaslané podanie oprávneného (v ktorom opätovne uvádzal dátum zmareného styku), a s prihliadnutím na skutočnosť, že odovzdávanie dieťaťa v daný deň bolo realizované za asistencie súdu a bolo zaprotokolované so zachovaním možnosti účastníkov konania k okolnostiam odovzdávania sa vyjadriť, nemalo význam, aby súd sťažovateľku 1 pred vydaním rozhodnutia o uložení (druhej spornej) pokuty vyzýval na vyjadrenie. Bez významu nie je ani skutočnosť, že právo vyjadriť sa mala sťažovateľka 1 zachované i v rámci možnosti podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu o uložení pokuty, ktorú aj využila. Ústavný súd preto

v postupe všeobecného súdu za daných okolností neidentifikoval porušenie princípu kontradiktórnosti konania, a teda ani zásah do základných práv sťažovateľiek.

22. Čo sa týka procesného postupu okresného súdu v tom smere, že nenariadil vo veci pojednávanie, ústavný súd konštatuje, že takýto postup bol v súlade s v tom čase účinným § 272 ods. 3 OSP, ktorý explicitne zakotvuje nariadenie pojednávania len ako možnosť, ku ktorej môže sudca pristúpiť, a nie ako povinnosť. Ústavný súd nie je oprávnený zasahovať do tejto právomoci všeobecného súdu, s výnimkou situácie, ak by došlo z jeho strany k zjavnému excesu pri výklade a aplikácii zákona s priamym dopadom na základné práva a slobody účastníkov konania, k čomu však v prípade sťažovateľiek nedošlo.

23. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd teda nezastáva názor, že by napadnuté uznesenia krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako nezlučiteľné s dotknutými článkami ústavy a dohovoru, a preto mu neostávalo iné, než ústavnú sťažnosť sťažovateľiek v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.3. K namietanému porušeniu práv sťažovateľiek podľa čl. 2 ods. 2 a čl. 41 ods. 6 ústavy a práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutými uzneseniami krajského súdu

24. Pokiaľ ide o čl. 41 ods. 6 ústavy, tento neupravuje žiadne konkrétne základné právo alebo slobodu, určuje iba to, že podrobnosti o právach podľa čl. 41 ods. 1 až 5 ustanoví zákon. Preto ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľiek odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože nezistil žiadnu relevantnú súvislosť medzi namietaným porušením článku ústavy a napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

25. V súvislosti s namietaným porušením hmotných práv sťažovateľiek (čl. 3 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa) ústavný súd uvádza, že všeobecné súdy, rešpektujúc ústavnoprocenčné princípy garantujúce základné práva účastníkov konania na súdnu ochranu v konaní o ochranu týchto práv a v spojení s nimi, posúdili aj namietané porušenie už uvedených hmotných práv sťažovateľiek, keď v rámci vykonávacieho konania rešpektovali existujúcu právnu úpravu, ktorú primeraným spôsobom interpretovali a aplikovali, komplexne posúdili skutkové okolnosti prípadu a rozhodujúce skutočnosti pre legitímnosť zásahu do hmotných práv sťažovateľiek, a na tomto základe rozhodli s poukazom na najlepší záujem maloletej sťažovateľky. Ústavný súd dospel k záveru, že aj z hľadiska posúdenia týchto práv nebol postup všeobecných súdov ani svojvoľný a ani arbitrárny a ich rozhodnutia sú aj z pohľadu poskytnutej ochrany týchto práv ústavne udržateľné.

26. Čo sa týka tej časti ústavnej sťažnosti, ktorá smerovala k údajnému porušeniu práva dieťaťa formulovať vlastné názory a byť vypočuté v súdnom konaní podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, ústavný súd dáva do pozornosti, že výkon týchto práv je podmienený mentálnou, rozumovou a citovou vyspelosťou dieťaťa, preto nie je bez ďalšieho možné konštatovať, že ak súd nevypočul maloletú sťažovateľku, automaticky porušil tieto jej označené práva. Ústavný súd dodáva, že aj pri skúmaní toho, či je potrebné a vhodné vykonať takýto výsluch maloletého dieťaťa, je potrebné zohľadňovať najlepší záujem dieťaťa. V prípade maloletej sťažovateľky, ktorá v rozhodnom čase mala len 5 rokov, je podľa názoru ústavného súdu odôvodnený postup

konajúcich súdov, ktoré k vykonaniu tohto dôkazu nepristúpili, pretože tento dôkaz nie je objektívne možné v okolnostiach prípadu považovať za právne významný pre rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty. Obdobne túto námietku vyhodnotil ústavný súd aj v inej, súvisiacej veci sťažovateľiek (uznesenie sp. zn. III. ÚS 496/2016, bod 4). Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach prípadu nevykonaním výsluchu maloletej za existencie ďalších dôkazov spochybňujúcich právnu významnosť tohto dôkazu pre rozhodnutie o uložení poriadkových pokút vo vykonávacom konaní nedošlo k porušeniu označených práv maloletej sťažovateľky, čo založilo dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

27. Namietaný čl. 2 ods. 2 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Ústavný súd preto nemá dostatok právomoci konať a rozhodnúť o porušení uvedenej ústavnej normy v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľiek odmietol pre nedostatok svojej právomoci [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

28. V závere ústavný súd podotýka, že v ústavnej sťažnosti je ako jedna zo sťažovateľiek uvedená maloletá. K ústavnej sťažnosti však nebol pripojený žiaden právne relevantný doklad, z ktorého by vyplynulo, že maloletá sťažovateľka prostredníctvom kolízneho opatrovníka (§ 31 ods. 2 zákona o rodine) splnomocnila advokáta na podanie tejto ústavnej sťažnosti (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

29. Ústavný súd v zhode so svojou doterajšou judikatúrou (napr. I. ÚS 181/2012, II. ÚS 667/2013, I. ÚS 58/2013, I. ÚS 117/2015, III. ÚS 512/2015, II. ÚS 40/2019) konštatuje, že sťažovateľka 1 nepreukázala (nedoložila) aktívnu legitimáciu maloletej, ktorú by vzhľadom na stret jej záujmu so záujmami sťažovateľky 1 mal zastupovať kolízny opatrovník (splnomocňujúci advokáta v mene maloletej). Na záveroch uvedených v tomto uznesení, ku ktorým ústavný súd spoľahlivo a bez pochybností dospel po podrobnom preskúmaní veci, však nemohla nič zmeniť ani prípadná výzva sťažovateľke 1 na odstránenie tohto nedostatku, a preto o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia bez toho, aby uplatnil postup podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

30. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľiek v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 5. mája 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu